Stvoření člověka

Původ materiálu
Jiří Bureš
Pořadí v lekci
3

Téma

- Člověk je stvořen jako ta/ten, kdo žije pro druhého.
- Člověk je stvořen, aby komunikoval a žil v blízkém vztahu s Bohem.

Cíle

- Poděkujeme s dětmi Bohu za to, že stvořil a chrání naši rodinu (předškolní děti).
- Děti si uvědomí, že život bez druhého člověka je neúplný a prázdný (školní děti).
- Děti se dozvědí, že je to Ježíš, kdo v člověku obnovuje porušený Boží obraz (starší školní děti).

3.1 Pro učitele

Biblické texty: Gn 2,4–25; Gn 1,26–27; Ko 1,15

3.1.1 Výkladové poznámky

Gn 2,4–25 (předškolní a školní)

- Tzv. druhá zpráva o stvoření se liší od Gn 1 především tím, že vše je vyprávěno ve vztahu k člověku, z lidského úhlu pohledu. Zároveň je to svět, který (ještě) nepoznal lidský hřích, tj. svět, jaký by měl být.
- Adam není klasické jméno (jinde se jako jméno nevyskytuje a nepoužívá, až v Novém Zákoně). Toto hebrejské slovo znamená „člověk“. V adamově příběhu jde o každého člověka, „Adam je Kdokoli“ (Nico ter Linden).
- Země Eden: Ráj není kdesi daleko. Podle geografických údajů v textu (čtyři řeky) byl edenskou zahradou zřejmě míněn tehdy známý svět, tj. Přední východ. Dějištěm je celý svět, adam je kdokoli z nás… je to náš příběh.

Dva protichůdné pohledy na člověka:

- Je prach ze země : slovní hříčka, člověk (ádám) je utvořen z prachu země (adámá). Člověk podléhá omezením hmoty, přírodním procesům a záchvěvům pudů.
- Hospodin mu vdechl dech života : Dech nejen oživuje (v. 7 b), ale ukazuje také na bezprostřední společenství: Bůh je člověku stejně blízko jako jeho vlastní dech. Tato blízkost byla narušena hříchem, ale nebyla zcela zničena; lidská duše touží po obnově bezprostředního vztahu s Bohem. Normální je žít z Božího dechu.

Co stvořený člověk potřebuje:

- Domov: Bůh postavil člověka do zahrady. Svět bez hříchu je zahradou pro člověka. Na zahradě nečekáme neúspěch ani ohrožení, příroda je tu v harmonii s námi. Vyhnání ze zahrady (Gn 3) je momentem, kdy člověk ztrácí důvěrný vztah ke světu jako k domovu, darovanému Bohem.
- Práci, poslání: aby ji obdělával a střežil. Na zahradě pracuje každý rád, protože tam naše úsilí málokdy přijde vniveč. Teprve kvůli hříchu adama se z práce stane dřina, kterou často podstupujeme jen proto, abychom se nějak uživili.
- Druhého: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ Jiné tvory člověk pojmenuje, pochopí je, může je vycvičit a ovládat. Ale potřebuje někoho, kdo by pro něj zůstal otazníkem (K. Barth), potřebuje jiného — jinou. Vztah muže a ženy, který vyústí v manželství, není jedinou formou takového společenství, ale je formou příkladnou (v 24). Bez společenství (partnerství, přátelství, solidarity…) není člověk člověkem.
- Operace kosti ilustruje: partnerka je jiná a současně harmonicky doplňující. Právě jinakost a doplňující soulad je zdrojem nadšení muže („je to kost z mých kostí“). Tuto jinou může milovat i nenávidět, ale nikdy ho nebude nudit, nebude se cítit sám. Tato kůstka mu chyběla k úplnosti.
- „Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ Nepřeložitelná slovní hříčka. Muž je hebrejsky íš, žena íššá. Jako se podobají slova, tak se podobají muž a žena.

Gn 1,26–27 a Ko 1,15 (starší školní)

Stvořil člověka, aby byl obrazem Božím: Boží obraz není vrozená schopnost, ale pravý vztah k Bohu. Obraz komunikuje se vzorem. Stejně tak dostává člověk pověření komunikovat s Bohem, žít v bezprostředním vztahu s ním, předávat jeho obraz dál.

- „Aby byl naším obrazem… ať lidé panují“ : Podobně jako Bůh je Pánem všeho, je i člověk ustanoven správcem stvoření.
- „Aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu“ : Nejsme stvořeni jako jednotlivci. Komunikace a vzájemná pomoc je to, co ke stvořenému člověku bytostně patří. Proto je člověk stvořen „ve dvou verzích“.

- Z pohledu Nového zákona: Člověku se stále méně daří být Božím obrazem, protože hřích ničí komunikaci s Bohem. Církevní otcové mluvili o ztraceném obrazu, o zauzlované situaci celého lidstva. Ale: člověk neobnoví původní vztah tím, že se obrátí do minulosti, že bude hledat dávné schopnosti nebo přírodního člověka. Jediný pravý obraz je ten, který nakonec dává lidstvu Bůh: jeho Syn. Kristus „je obraz Boha neviditelného“ (Ko 1,15).

3.1.2 Úskalí

- Navrhujeme vynechat prozatím téma zákazu jedení ze stromu poznání dobrého a zlého, abychom se soustředili na ostatní obsahy vyprávění.
- Vyhněme se slovnímu spojení „stvořil člověka ke svému obrazu“ nebo „k obrazu svému“. Tato formulace vyjadřuje v obecné češtině „udělat si podle svého gusta“, což má zcela jiný význam, než biblický text. Můžeme tento rozdíl dětem vysvětlit, pokud by spojení použily.
- Děti pravděpodobně dávno znají příběh jako „příběh muže jménem Adam, kterému chyběla ženská“. To je škodlivý obraz. Adam je v příběhu člověk, který byl rozdělen na muže a ženu. Doporučujeme používat ve vyprávění důsledně „člověk“ namísto „adam“, pokud nechceme upadnout do tohoto povrchního stereotypu. Dětem (na dotaz) stručně vysvětlíme, že adam znamená prostě člověk.

3.1.3 Odkazy

Alternativní úlohy

Vries, Tinnie de: Tím vše začíná. Amsterdam: Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging, 1989; s.12–13.

Linden, Nico ter: Povídá se… podle Tóry. Benešov: Eman, 2015; s. 17–19 nebo s. 20–22.

Balcar, David — Gallus, Petr — Šorm, Zdeněk — Férová, Lydie: Dvakrát měř, jednou věř. Průvodce světem víry pro náctileté. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012. (Oddíl Člověk, str. 2 a 4. — velmi vhodné.)

Odkazy na další materiály najdete pod číslem příslušné kapitoly (3.1.3) na adrese http://goo.gl/h6HI4V.

Další literatura

Vácha, Marek Orko: Návrat ke stromu života. Brno: Cesta, 2005.

Vácha, Marek Orko: Tančící skály. Brno: Cesta, 2003.

3.2 Pro děti

3.2.1 Předškolní děti

Forma: společné pozorování obrazu Stvoření od Siegera Ködera.

Kdo je uprostřed obrázku? (Maminka, tatínek, děťátko.) Úplně uprostřed je dítě. Víte, co dělá? (Maminka ho kojí.) Vy už jste větší, umíte chodit, umíte samy jíst. Ale každý z vás byl takové malé miminko. Maminka vás nosila a objímala. I my velcí, dospělí jsme byli takové docela malé děti. (Upozorněte děti kam se maminka dívá. Je soustředěná jen na dítě, myslí na něj. Ruka, která děťátko přidržuje — komu patří? Asi mamince, je menší.) Tak to chtěl Pán Bůh: každému člověku dal maminku, která ho objímá a pečuje o něj, Pán Bůh na nás myslí, drží nás ve své ruce. (Zazpíváme s dětmi jednoduché díky, např. první sloku Děkujem ti Pane Bože [BTS 18].[1] Pokud nezpíváme, text můžeme recitovat s akcí.)

A co maminka — ta má taky někoho blízko sebe? (Tatínka.) Co dělá tatínek? (Objímá maminku i s děťátkem, maminka se o něj opírá.) Všimněte si velké ruky vepředu, patří tatínkovi. Ta ruka vypadá silně, silněji než maminčina. Vypadá, že by mohla ochránit před nebezpečím, kdyby přišlo. Tatínek chrání maminku i dítě. Tak to chtěl Pán Bůh: mamince a dítěti dal tatínka, aby se o něj mohly opřít, aby je chránil. Pán Bůh na nás myslí, on nás drží ve své ruce.[2]

(Děkujem ti…)

Pozorujeme další věci na obraze. Co dělá pejsek? (Poslušně sedí, hlídá, čeká na něco dobrého, nebo na rozkaz.) Jsou tam další zvířata? (Motýl, šnečí ulita.) Možná máte také doma zvířata. Zvířata nám pomáhají a dělají radost (tatínkovi, mamince — a dětem nejvíc). Tak to chtěl Pán Bůh: abychom žili na světě s jinými tvory, s pejsky, motýly i šneky. Pán Bůh na nás myslí, on nás drží ve své ruce.

(Děkujem ti…)

Pozorujeme ovoce, popisujeme jednotlivé plody. Ptáme se dětí, co mají nejraději? Co se dá vyrobit z plodů, vína nebo obilí? Jablka, hrozny, banány, to všechno máme k jídlu. Tak to chtěl Pán Bůh: abychom žili na světě s pejsky, motýly i šneky. On na nás myslí a drží nás ve své ruce.

(Děkujem ti…)

Ještě jednou se podíváme na obrázek:

A podívejte se na ty velké ruce nahoře a dole. Co dělají? (Drží, podpírají, chrání, objímají.) To jsou Boží ruce. Maminka objímá dítě. Tatínek chrání maminku a dítě. A Pán Bůh objímá a chrání celý svět, celou naši rodinu. On na nás myslí a stále nás drží ve své ruce.

Aktivity

- Připravíme velký papír s předkresleným obrázkem rodiny, matka, otec, dítě uprostřed. K tomu přibereme přírodní materiál (barevné listy ze stromů, okvětní lístky, jehličky, kapradiny…), které spolu s dětmi lepíme kolem dokola, tak, aby rodina byla obklopena přírodou. Můžeme obraz domalovat vodovkami.
- Přineseme si s sebou trochu ovocných plodů a zeleniny a několik misek. Vystrojíme spolu s dětmi okolo obrázku malou přírodní hostinu, kterou pak společně sníme. Na závěr opět poděkujeme za jídlo — zazpíváme „Děkujem ti…“

Pomůcky Barevně vytištěný obrázek Siegera Ködera (odkazy najdete pod číslem příslušné kapitoly [3.2.1] na adrese http://goo.gl/h6HI4V; doporučujeme zvolit co největší formát). Obrázek můžeme také promítat na zeď. Jen v naprosté nouzi jej můžeme ukázat na monitoru.

3.2.2 Mladší školní děti

Motivace — puzzle bez jednoho dílku

Jeden dílek puzzle schovejte, dejte skupině úkol: postavte to za co nejkratší dobu. (Předstírejme časomíru, to napomůže překvapení z nesplnitelnosti úkolu.) Na rozhořčení skupiny reagovat v klidu a vyprávěním.

Možná se vám to stalo i doma: Jeden jediný dílek se ztratí a už je to celé zkažené. Někdy si ani nepamatujeme přesně, co na tom dílku bylo, co vlastně v obrázku chybí. Co chybí tady? Jak obrázek vypadá bez dílku? (Nevíme, jak se tváří, co dělá / není to celé / není v tom klid / ruší to.) My si dnes povíme příběh o někom, kdo měl velké nadání a měl všeho dost. Ale něco mu chybělo. Potřeboval ještě něco, aby byl celý. Aby měl klid.

Člověk na scéně

(Během začátku vyprávění můžeme zakrýt puzzle, kvůli soustředění. V následujícím vyprávění je vyznačeno to, co tvoří kostru příběhu. Doporučujeme vyprávět vlastními slovy.)

Naše vyprávění začíná v době, kterou nikdo nepamatuje. Země byla jen temné skalisko, přes které se valily záplavy vody a smývaly z něj prach. Jen kámen, voda a prach.

Ale to už Hospodin Bůh přivádí na scénu našeho hrdinu — a to je člověk. Ten člověk je taky složený z prachu, je to jen kus hmoty, vždyť on je docela křehký! Kdoví, jestli ho neskolí nějaká

nemoc, jestli ho nespláchne nějaká povodeň? Co ten křehoučký tvor v drsném světě dokáže?

Jenže Hospodin Bůh tomu křehkému materiálu věří. Vloží do něj svůj dech, a člověk je ho plný. A dýchá, mluví, směje se, zpívá, modlí se. Nádech — výdech — nádech. Cítíte tu Boží sílu a energii?

Tak honem, kam tu energii vložíš, člověče? K čemu v životě budeš? A Hospodin Bůh mu připraví zahradu v zemi Eden, zahradu plnou ovocných stromů. Krásné místo a v něm: krásný úkol. Obdělávej zemi a chraň ji. A člověk se diví, jak mu ta práce jde od ruky, vždyť ono to roste skoro samo. A nejen roste, ale i plodí.

Něco chybí

Teď už je obraz našeho hrdiny úplný. Má Boží dech. Má krásné místo k životu. Má práci, která jde dobře od ruky. A večer se nají jablek, hroznů nebo manga, na co má zrovna chuť. Takového člověka chtěl Bůh, to mu daroval. Ten se má! Nic mu nechybí.

(Odkryjeme znovu puzzle, nebo na ně ukážeme.) Jenže ono chybí. Něco mi chybí, uvědomil si člověk. Jsem sám. Tolik věcí mám, tolik jako je kostek ve skládačce. Ale klid a pokoj v tom není. S nikým si nepopovídám. S nikým si nezahraji. Nikdo mi nepomůže.

A člověk se díval a hledal kolem sebe, ale nikde nenašel to, co mu chybělo. Louky a lesy byly krásné, ale nebyl v nich pohyb. Hvězdná obloha byla úchvatná, ale hvězdy mlčely. Nejdál došel člověk se zvířaty: psi štěkali, kočky se k němu přátelsky tulily, koně čekali na žrádlo. Ale povídat si s nimi nemohl. Dal jim jméno, pojmenoval je. Ale oni mu jménem neřekli, neodpověděli. Jak by taky mohli?

Člověk potřebuje druhého

K dětem:3 Co byste mu poradili? Může člověk zůstat úplně sám? Možná vás už někdy napadlo, že by to bylo jednodušší, být bez těch druhých. Všechno byste měli jen pro sebe. Mohli byste si dělat, co by vás napadlo. Nikdo by vás neotravoval.

Ale takového člověka Bůh nechce. Takhle nás nestvořil. Hospodin Bůh řekl: Není dobře, aby byl člověk sám. Každý potřebuje někoho jiného, maminka tátu, sestra bráchu, kluk nějakého kamaráda. Potřebuje si s někým povídat, někoho mít rád, někomu pomáhat. Kdo žije jen sám pro sebe, tomu něco chybí, ten nemá klid. Není dobře, aby byl člověk sám.

A tak Bůh uspal člověka v zahradě. A vyjmul mu žebro, vyoperoval mu kost z boku. (Ukážeme chybějící dílek z puzzle.) A z kosti učinil jiného člověka. — Potom se vzbudil člověk z umělého spánku, protírá si oči, kdo to tu stojí? Je skoro jako já, ale nejsem to já. To je někdo jiný — jiná! A vykřikl nadšením: vždyť je to kost z mých kostí, to je ta část, která mi chyběla, proto jsem

neměl klid! (Vložíme dílek do puzzle.)

Ti dva, on a ona, od té doby patří k sobě, stojí za sebou, pomáhají si, dělí se o jídlo. Teď je to dobře, konečně je ten puzzle celý. Bůh nechce, abychom byli sami, bez kamarádů, spolužáků, bez rodiny, jen pro sebe. Člověk je stvořen pro druhého.

Pomůcky Puzzle — doporučujeme spíše puzzle s menším počtem větších dílků, aby úkol netrval dlouho. Dílek, který předem vyjmeme, bychom měli vybrat tak, aby obrázek viditelně „zkazil“, např. obličej nebo úsměv, nebo zamlžil, co se na obrázku děje. Máte-li puzzle s dvojicemi (Rumcajs a Manka, Bob a Bobek, krteček a myška), vyberte dílek tak, aby porušil partnerství.

3.2.3 Starší školní děti

Být obrazem znamená předávat / komunikovat

Už jste někdy pracovali s kamerou? Anebo jste něco točili s mobilem nebo tabletem?

Když to natočíte a chcete přenést obraz, musí fungovat komunikace. Kamera něco nasnímá, uloží to jako informaci. Pak si to třeba vypálíte na cédéčko (nebo uložíte „na flešku“, nebo sdílíte na webu). A pak to někde jinde na obrazovce vidí druzí lidé.

Ale co když předávání nefunguje, co když se komunikace nepodaří? Když se poškrábe CD nebo když je soubor zavirovaný? Obraz je poškozený. Bez předávání, bez komunikace nemáme věrný obraz.

Dnešním tématem je člověk — jak ho Bůh stvořil, jak nás Bůh stvořil, jaké nás chtěl mít. Bible k tomu říká důležitou větu: Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem. (Verš můžeme napsat nebo ho mít napsaný a odkrýt ho.) To je úkol pro nás, naše poslání: být Božím obrazem. Přijímat od Boha — komunikovat s Bohem — sdílet to, co je Bůh. To byl úkol člověka od samého začátku.

Jenže hned se objeví problém, hned na prvních stránkách Bible: Porucha! Kam se ten obraz poděl? Když se podíváte kolem sebe, na (zde uvedeme nejlépe konkrétní současné problémy, které mohou děti znát, podvody v politice, hádky v rodině, násilí ve škole), kde je ten Boží obraz? Člověk to zkazil. Komunikace se nepodařila, spojení nefunguje. A je to ještě horší, ten soubor se poškodil, je zavirovaný. Najde se někdo, kdo ten obraz rozluští, kdo to odviruje? Kdo obnoví komunikaci s Bohem?

Hra „Kdo je X?“ aneb Kde najdeme Boží obraz?[4]

Rozdáme dětem kvízovou tabulku (případně je rozdělme do dvojic). Zkusíme teď spolu hledat takové hrdiny bibl. příběhů, kteří byli Božímu obrazu opravdu blízko. Snad se na konci

dostaneme k tajemství ztraceného Božího obrazu. Zahrajeme si k tomu hru. Ke každé postavě mám hádanku. Přečtu postupně tři charakteristiky (co mluví pro, proti a co je o postavě nejznámější). Po každé charakteristice zkuste do tabulky napsat, kdo by to podle vás mohl být. Zkuste uhodnout co nejdřív!

(1)

- Pro: Muž X je obrazem toho, co to znamená „uvěřit“. Součástí Božího lidu se ale stal až ve starším věku. Byl natolik významný, že se každý Izraelec nazývá synem X nebo dcerou X. Kdo je X?
- Proti: Největším selháním X bylo to, že opakovaně ztratil víru v Boží slib, že z něj vzejde velký národ a že získá zaslíbenou zemi. Když byl dlouho bezdětný, zkusil mít syna se svou egyptskou otrokyní. Kdo je X?
- Nejznámější je velký čin víry X. Uposlechl Boží pokyn a šel k místu, kde měl obětovat svého syna — ale Bůh jej na poslední chvíli zadržel, protože si nepřeje lidskou smrt. Kvůli jeho víře se k X jako k „praotci víry“ hlásíme i my křesťané. Kdo je X?

(2)

- Pro: Tato kandidátka zobrazuje radost a vděčnost. Když se Y narodilo dítě, řekla: „Bůh mi dopřál, že se můžu smát. Se mnou ať se směje každý, kdo to uslyší.“ A své dítě pojmenovala podle smíchu. Kdo je Y?
- Proti: Y se bohužel smála už rok předtím, když potají vyslechla slib Božích poslů. Připadalo jí to jako hloupý vtip, neuvěřila, že by ve svém stáří mohla ještě mít děti, tím spíš, že se to za celý život nepodařilo. Kdo je Y?
- Nejznámější je to, že z jediného dítěte Y povstal celý Boží lid Izraele. Byla ženou první osoby našeho kvízu. Kdo je Y?

(3)

- Pro: Ačkoli je X postavou Starého zákona, bývá jeho příběh přirovnáván k příběhu Ježíše. Stal se otrokem a byl ve vězení, ale Bůh ho nikdy neopustil. Nazvali ho „spasitelem světa“, protože zachránil pohanskou zemi před hladomorem. Kdo je X?
- Proti: Chyběla mu pokora. X se vychloubal svým nadáním a svým významem, bratrům i rodičům vyprávěl své sny, ve kterých se mu všichni klaněli. Bratři ho neměli rádi a říkali mu „Mistr snů“. Kdo je X?
- Nejznámější je scéna, kdy se bratři rozhodli X zabít a hodili ho do studně. Nakonec jej ale vytáhli a prodali do otroctví do Egypta. Otci ukázali jen zakrvavený plášť. Kdo je X?

(4)

- Pro: Příběh X je obrazem obrácení člověka k Bohu. Udělal mnoho chyb, ale v Bibli se o něm píše, že „bojoval s Bohem i lidmi a obstál“. (Z jeho synů vzešlo dvanáct kmenů Izraele.) Kdo je X?
- Proti: Xovo jméno znamená lstivý nebo úskočný, protože se spoléhal na svoji chytrost místo na Boha. Přelstil svého bratra a podvedl i svého otce. Nakonec musel utéct z domova. Kdo je X?
- Nejznámější je scéna, kdy X využije toho, že jeho bratr Ezau má strašný hlad, a koupí od něj výsady prvorozeného syna za mísu čočky. Kdo je X?

(5)

- Pro: X je obrazem Boží spravedlivé vlády. Začínal jako obyčejný pastevec, ale domohl se významného politického postavení. Jeho jméno znamená „milovaný“. Kdo je X ?
- Proti: X byl vícekrát nelítostný vůči svým nepřátelům. Nejhorší věci se však dopustil na vrcholu své moci. Zakoukal se do vdané ženy a měl s ní syna. Aby se jejich vztah utajil, zosnoval X „náhodné“ zabití jejího muže ve válce. Kdo je X ?
- Nejznámější je X pro své první vojenské vítězství. Ještě jako mladíček porazil bojovníka, který urážel Boží lid, s pomocí obyčejného praku. Bůh mu také slíbil, že z jeho rodu jednou vzejde spasitel. Kdo je X?

(6)

- Pro: Zřejmě nejlepší kandidátkou na Boží obraz je žena Y, která však překvapivě nevykonala žádný velký viditelný čin. Anděl Y řekl, že je výjimečná díky Boží milosti. Kdo je Y?
- Proti: Je těžké najít něco, co by mluvilo proti Y. Snad jen to, že párkrát nechápala svého syna, který se připravoval na cestu, která skončila na popravišti. Kdo je Y?
- Nejznámější je scéna narození jejího syna. Těhotná Y nemohla najít v cizím městě přístřeší, a tak nakonec v nouzi porodila v prostorách pro dobytek. Po porodu ji místo sudiček navštívili pastýři. Kdo je Y?

(7)

- Pro: Ježíš o něm jednou řekl, že „mezi těmi, kdo se narodili z ženy, není nikdo větší než X.“ Ježíš se ovšem s X setkal pouze jednou (u řeky). Později byl X nespravedlivě popraven. Kdo je X?
- Proti: Sám X by byl výborným kandidátem, ale tvrdil, že nemá ani na to, aby tomu pravému zapnul sandály.

- Nejznámější je to, co X zavedl. Ti, kdo slyšeli Xovo kázání a chtěli očistit a změnit svůj život, se nechali od X ponořit do řeky. Tuto činnost později doporučil i Ježíš, takže ji v jiné podobě konáme dodnes. Kdo je X?

(8)

- Pro: X působil veřejně jen pár let. O Bohu mluvil, jako by patřili do jedné rodiny. Nikdy o sobě nenapsal žádnou knihu, přenechal to jiným lidem. Kdo je X?
- Proti: Proti tomu, že X je pravým Božím obrazem, se postavilo dost významných lidí. Způsobil si to sám: chodil na hostiny se známými podvodníky a odpouštěl hříšným ženám. Někdo říkal, že X má svoje schopnosti od ďábla, jiní nesnášeli jeho učení a chtěli ho kamenovat. Ale podle dochovaných zpráv X nikdy nejednal zle, dokonce ani proti nim. Kdo je X?
- Nejznámější je Xova cesta do Jeruzaléma. Pochopil, že, má-li být pravým Božím obrazem, musí ukázat lásku ke všem lidem, dokonce i nepřátelům. Nechal se proto zatknout, a byl popraven podle římského způsobu. Svého Otce prosil za odpuštění pro všechny, kdo se na něm provinili, i pro nás. Proto je v Bibli o X napsáno: „on je obraz Boha neviditelného“. Kdo je X?

Řešení Abraham, Sára, Josef, David, Jákob, Marie, Jan Křtitel, Ježíš.

Je vhodné kvíz vyhodnotit. Základní vyhodnocení počítá s tím, že A=3 body, B=2, C=1, špatné odpovědi se netrestají. Jiné rychlé hodnocení, které děti srovnává méně — kdo má nejvíce A, kdo B, kdo C.

Závěr Když chceme žít podle Božího obrazu, máme tuto možnost — naučit se to od Ježíše. Číst jeho příběh, přemýšlet, co by dělal na mém místě, dívat se na svět jeho očima. Ježíš v nás obnovuje ten ztracený, „zavirovaný“ obraz Boží.

Pomůcky Tabulky na zapisování výsledků (viz http://goo.gl/h6HI4V).

3.2.3 Přesah

- Rozhovor: Kdyby do řady kandidátů patřily moderní osobnosti, koho by tam děti navrhly?
- Zahrajeme si jednoduchou hru, při které se rozdělíme do dvojic a nastavujeme si zrcadlo — obraz.
- Dětem můžeme na závěr rozdat okopírovaný kvíz, aby jej vyzkoušeli doma na rodičích.

3.3 Liturgie

3.3.1 Písně

Nejsi sám svůj (Svítá 157); Kristus je má síla (Svítá 166); Žalm 8 (Svítá 76); Díky (Svítá 45)

3.3.2 Biblický text k zapamatování

Není dobré, aby byl člověk sám. (Gn 2,18)

3.3.3 Rituál

Ke společnému zpěvu nebo volání: Hospodine, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi (Svítá 76).

3.3.4 Okénko do bohoslužeb

Zazpívejme Díky (Svítá 45). Ocitujme poslední slova písně: „Díky, že věřím tvému hlasu, že ti patřit smím“ — to je to, o co dnes v NŠ půjde.

3.3.5 Modlitba

Bože, ty jsi nás stvořil a poslal do světa. Jsme ti vděčni za Ježíše, za to, co nám o tobě řekl, za lásku, kterou nám ukázal. Prosíme tě, ať se od něj naučíme žít s druhými lidmi — bez závisti, beze strachu, bez potřeby být stále ti jediní nejlepší. Amen.

1 Zpěv je možné doprovodit jednoduchou akcí, např.: „Děkujem ti…“ — ruce jako mistička, „Pane Bože“ — sepnout dlaněmi k sobě jako k modlitbě, „…tak rád“, položíme si ruce na srdce, „že jsme mohli…“ — pomalu zvedáme spojené ruce nad hlavu, „… zdraví vstát“, upažíme a chytneme se v kruhu za ruce.

2 Pokud jsou děti převážně 5–6leté, můžeme je tady upozornit na ruce „nahoře a dole“. To jsou Boží ruce. Bůh to všechno stvořil (horní ruce). Co znamenají ruce dole? Že to Pán Bůh podporuje, aby maminka, tatínek a dítě zůstali spolu a měli se rádi.

3 V této fázi vyprávění je třeba ptát se krátce a připustit spíš jen krátké odpovědi (ano, ne, nebo jediná věta). Nebo nechat hlasovat zvednutím ruky. Jinak ztratíme nit vyprávění.

4 Pro funkčnost hry je důležité odstupňování obtížnosti: první charakteristika musí být obtížná, jinak kviz nudí, poslední snadná skoro pro každého. Obtížnost je třeba přizpůsobit — pokud děti nezvládají, ulehčeme jim kvíz většími nápověďmi.

Odkaz na pracovní list
01 Stvoření světa a člověka
01 Stvoření světa a člověka - st

Stvoření světa pracovní list

DESKOVÁ HRA STVOŘENÍ SVĚTA

HLEDAČKA STVOŘENÍ SVĚTA - hra do přírody

Cílová skupina

Předškolní

Školní

Starší školní

Katechetické cykly

Dál přece nejdeme sami I (Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút)

Biblický odkaz (kat)

Genesis 2,4–25

Genesis 1,26–27

Koloským 1,15